

Læreplan i barne- og ungdomsarbeiderfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 14. desember 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Gjelder til 31.07.2023

Utdanningsdirektoratet

Formål

Barne- og ungdomsarbeiderfaget skal bidra til tilrettelegging og gjennomføring av pedagogiske tilbud for barn og unge i alderen 0–18 år. Barne- og ungdomsarbeiderfaget skal fremme fellesskap og samhold i et miljø preget av lek, utforsking og læring. Faget skal bidra til å utvikle barne- og ungdomsarbeidere som er tydelige rollemodeller og bevisste på de utfordringer barn og unge møter.

Opplæringen skal legge til rette for å kunne tilpasse det pedagogiske tilbudet til ulike aldersgrupper, funksjonsnivåer og livssituasjoner. Den skal gi grunnlag for å velge hensiktsmessige arbeidsmåter og stimulere til allsidige aktiviteter og interesse for natur og miljø. Videre skal opplæringen bidra til å utvikle evne til kommunikasjon og samhandling med barn, unge og foresatte. Opplæringen skal også bidra til å utvikle flerkulturell forståelse og fremme likestilling og likeverd.

Opplæringen skal legge til rette for varierte arbeidsoppgaver i ulike pedagogiske tilbud for barn og unge. Arbeidet kan foregå på ulike arenaer som barnehager, skoler, SFO og klubbvirksomhet der barn og unge ferdes.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev. Yrkestittelen er barne- og ungdomsarbeider.

Struktur

Barne- og ungdomsarbeiderfaget består av tre hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder		
Vg3 / opplæring i bedrift	Helsefremmende arbeid	Kommunikasjon og samhandling	Yrkesutøvelse

Hovedområder

Helsefremmende arbeid

Hovedområdet handler om sammenhenger mellom fysisk og psykisk helse og aktiviteter for barn og unge. Videre handler det om ulike læringsaktiviteter som grunnlag for vekst og utvikling. Hovedområdet dekker også hygiene, forebygging av sykdom og førstehjelp. Holdninger til tobakk og rusmidler inngår i hovedområdet, og det gjør også forebygging av mobbing, diskriminering og kriminalitet.

Kommunikasjon og samhandling

Hovedområdet handler om kommunikasjon og samhandling med barn og unge. Videre handler det om utvikling av barn og unges selvfølelse, identitet og sosiale kompetanse. Gruppeprosesser og konflikthåndtering inngår også.

Yrkesutøvelse

Hovedområdet handler om ulike typer pedagogiske aktiviteter for barn og unge. Aktiviteter knyttet til kunst og kultur, natur og miljø inngår i hovedområdet. Tilberedning av trygg og sunn mat for barn og unge er også med. Videre inngår relevante regelverk om taushetsplikt og personvern og om universell utforming av produkter og tjenester. Yrkesforståelse og yrkesetikk inngår.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I barne- og ungdomsarbeiderfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig i barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å motta og formidle muntlig og skriftlig informasjon. Det innebærer å kommunisere med barn og unge, foreldre og foresatte og andre samarbeidspartnere. Det betyr også å utarbeide planer, referater og dokumentasjon.

Å kunne lese i barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å holde seg orientert om, bruke og formidle barne- og ungdomslitteratur i pedagogisk arbeid. Det innebærer videre å sette seg inn i faglitteratur og planer for virksomheten.

Å kunne regne i barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å beregne og vurdere kostnader og følge et budsjett. Videre innebærer det å beregne mengde, mål og vekt i forbindelse med måltider og matlaging. Det vil også si å kunne regne med tall i ulike pedagogiske aktiviteter.

Å kunne bruke digitale verktøy i barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å hente inn og bruke fagstoff. Det betyr å bruke digitale verktøy til dokumentasjon og presentasjoner. Det innebærer også å veilede barn og unge i bruk av digitale verktøy.

Kompetansemål

Etter Vg3

Helsefremmende arbeid

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge og gjennomføre tiltak og aktiviteter som kan fremme psykisk og fysisk helse hos barn og unge
- gjennomføre tiltak som utvikler barn og unges evne til å ta ansvar for egen helse og sikkerhet
- veilede barn og unge i påkledning som passer for den enkelte aktivitet, årstid og værforhold
- utføre førstehjelp knyttet til yrkesutøvelsen
- foreslå tiltak som fremmer hygiene, forebygger sykdommer og hindrer smitte
- gjennomføre tiltak som kan bidra til å forebygge ensomhet, mobbing og diskriminering
- gjennomføre tiltak som kan bidra til å forebygge kriminalitet
- gjennomføre tiltak som kan bidra til å forebygge bruk av rusmidler og tobakk
- identifisere tegn på omsorgssvikt og andre bekymringsfulle forhold og varsle i tråd med gjeldende regelverk

Kommunikasjon og samhandling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- kommunisere og samhandle med barn, unge og foresatte
- legge til rette for utvikling av barn og unges selvfølelse og identitet
- legge til rette for tiltak som styrker barn og unges evne og vilje til medvirkning og til å ta ansvar
- veilede barn og unge i etiske spørsmål
- bruke strategier for konflikthåndtering og veilede barn og unge i å håndtere konflikter
- samarbeide med foresatte, kollegaer og andre samarbeidspartnere om aktiviteter og tiltak for barn og unge
- iverksette tiltak som bidrar til å styrke barn og unges sosiale kompetanse

- drøfte hva rollemodeller betyr i barn og unges sosialisering

Yrkesutøvelse

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere pedagogiske aktiviteter tilpasset alder, funksjonsnivå, kulturtilhørighet og livssituasjon
- bruke observasjon og motivasjon som redskaper i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet
- gjennomføre aktiviteter som stimulerer barns språklige, intellektuelle, emosjonelle og motoriske utvikling
- legge til rette for lek ut fra den betydningen lek har for barns læring, utvikling og sosialisering
- tilpasse leke-, idretts- og friluftaktiviteter til ulike årstider, natur og miljø
- gjennomføre aktiviteter knyttet til kunst og kultur
- bidra til å bygge sosiale nettverk for barn og unge i samarbeid med deres foresatte
- følge gjeldende regelverk for taushetsplikt og personvern
- tilberede mat og måltider for barn og unge i tråd med gjeldende regelverk og retningslinjer for mat og måltider
- gjennomføre aktiviteter i tråd med universell utforming av produkter og tjenester
- utføre arbeidet i tråd med ergonomiske prinsipper og gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- bruke digitale verktøy, utøve kildekritikk og ta hensyn til personvern og opphavsrett
- utføre arbeidet i henhold til gjeldende regelverk og yrkesetiske retningslinjer

Vurdering

Vg3 barne- og ungdomsarbeiderfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Helsefremmende arbeid	Alle skal opp til fagprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på fem virkedager.
Kommunikasjon og samhandling	Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.
Yrkesutøvelse	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.